

PEYGAMBER EFENDİMİZ'İN ÖNCE DEN BİLDİRİLMESİ*

Eüzü bi'llâhi mine's-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

Rabbi'srahlî sadrî, ve yessir lî emrî, va'hlül ukdeten min lisâ nî, yefkahû kavlı...

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ hayrî halkıhî muhammedin ve alâ âlihî, ve sahibihî, ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân, feinne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu teâlâ aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâ tühâ, ve külle muhdesetin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasili ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

كَانَ فَصُّ خَاتِمِ سُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ سَمَاوِيٍّ فَأُلْقِيَ
إِلَيْهِ فَأَخَذَهُ وَوَضَعَهُ فِي خَاتِمِهِ وَكَانَ نَقْشُهُ أَنَا اللَّهُ
لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا مُحَمَّدٌ عَبْدِي وَرَسُولِي

(طب. كر. عن عبادة)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

RE: 337/11 (*Kâne fassu hâtemi süleymâne'bni dâvûde semâviyyin, feulkıye ileyhi feehazehû fevadaahû fî hâtemihî, ve kâne nakşuhû: Ena'llâhu lâ ilâhe illâ ene, muhammedün abdî ve rasûlî.*)
Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemà kâl.

Aziz ve muhterem müslüman kardeşlerim!

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi, lütfu, keremi üzerinize olsun... Peygamber Efendimiz'in SAS mübarek ehâdis-i şerîfesinden bir miktarını, şurada sizlere anlatmağa çalışacağım.

Bu hadis-i şerîflerin izahına geçmeden önce, evvelen ve hâssaten Efendimiz Muhammed-i Mustafâ Hazretleri'nin ruhu için, ve sâir enbiyâ ve mürselînin ruhları için; ve cümle evliyâullahın ve hâssaten ashâb-ı kirâmın ve ashâb-ı kirâmdan müteselsilen bize kadar *gelmiş* geçmiş olan cümle sâdât ve meşayih-i turuk-u aliyyemizin ruhları için;

Eserin müellifi Gümüşhaneli Ahmed Ziyâeddin Hocamız'ın ruhu için; talebelerinin, yakınlarının ruhları için ve eserin içindeki hadis-i şeriflerin, bilgilerin bize kadar gelmesinde e meği geçmiş olan bütün alimlerin, râvilerin ruhları için;

Ve uzaktan yakından bu hadis-i şerifleri dinlemek üzere şu mescid-i şerife cem olmuş olan siz kardeşlerimizin ahirete irtihal etmiş cümle sevdiklerinin, yakınlarının ruhları için; ve hayatta olan biz mü'minlerin de sıhhat, afiyet, saadet, selâmet üzere yaşayıp, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin huzuruna sevdiği râzı olduğu kullar olarak varmamıza vesîle olması için bir Fâtihâ, üç İhlâs-ı Şerîf kıraat edelim:

a. Süleyman AS'ın Mühründeki Yazı

Metnini az önce okuduğum hadis-i şerifte, Ubâdetü'bnü Sâmit RA'dan rivâyet edildiğine ve Taberânî'nin *Kebir*'inde mevcut olduğu üzere, Peygamber Efendimiz buyurmuşlar ki:¹

كَانَ فَصٌّ خَاتِمِ سُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ سَمَاوِيٍّ فَأُلْقِيَ
إِلَيْهِ فَأَخَذَهُ وَوَضَعَهُ فِي خَاتِمِهِ وَكَانَ نَقْشُهُ أَنَا اللَّهُ
لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا مُحَمَّدٌ عَبْدِي وَرَسُولِي

(طب. كر. عن عبادة)

RE: 337/11 (*Kâne fassu hâtemi süleymâne'bni dâvûde semâviyyin*) “Dâvud AS'ın oğlu Süleyman AS'ın yüzüğünün taşı semâvî idi.” Bu yerin taşı değildi; semâvî, cennetten çıkmış bir taşı. Nasıl Hacerü'l-Esved öyleyse, onun gibi. (*Feulkıye ileyhi*) “O ona verilmişti. (*Feehazehû*) O da onu almış, (*fevadaahû fî hâtemihî*) yüzüğünün kaşının içine koymuştu. Yüzüğüne taş yapmıştı onu.”

¹ Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.405, no:703; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXII, s.252; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.272, no:4813; Ubâde ibn-i Sâmit RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.V, s.271, no:8727; *Kenzü'l-Ummâl*, c.XI, s.693, no:32338; *Câmiu'l-Ehâdîs*, c.XV, s.261, no:15455.

(*Ve kâne nakşuhû*) “Üzerinde bir yazı vardı ki, bu yazı, bu nakış şu mealdeydi: (*Ena’llàhu lâ ilâhe illâ ene, muhammedün abdî ve rasûlî*) ‘Ben, kendisinden başka ilâh olmayan Allah’ım! Ben Allah’ım, benden başka ilah yoktur ve Muhammed benim kulum ve rasûlümdür.’ yazılıydı.”

Yine Kurtubî’nin Câbir ibn-i Abdullah RA’dan rivâyet ettiğine göre, bir başka hadis-i şerifinde Peygamber Efendimiz buyurmuş ki, raviler farklı:²

كَانَ نَقْشُ خَاتَمِ سُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ

(عد. كر. عن جابر؛ وطعن فيه الذهبي وقال فيه ابن أبي خالد متهم، وإبن الجوزى لاه)

RE. 337/10 (*Kâne nakşu hâtemi süleymâne’bni dâvûde: Lâ ilâhe illa’llàh, muhammedün rasûlü’llàh.*) “Süleyman ibn-i Dâvud’un yüzüğünde *Lâ ilâhe illa’llàh, Muhammedün rasûlü’llàh* yazılıydı.”

Bu sözler Peygamber SAS Efendimiz tarafından bildirild iğine göre, haktır, gerçektir.

“—Peki, Peygamber Efendimiz asırlar sonra geldiği halde, Süleyman AS çok önceki asırlarda yaşadığı halde, nasıl oluyor da onun ismi yazılı olabiliyor?” denirse, bunun cevabı şöyle olabilir:

---

² İbn-i Hacer, *Lisânü’l-Mîzân*, c.III, s.159, no:560; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d- Duafâ*, c.IV, s.47, no:907; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.I, s.364, no:483; Ukaylî, *Duafâ*, c.II, s.197, no:721; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXII, s.252; Temmâmü’r-Râzî, *el-Fevâid*, c.I, s.272; Câbir ibn-i Abdullah RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XI, s.693, no:32337; Şevkânî, *el-Fevâidü’l-Mecmûa*, c.I, s.497, no:73; *Câmiu’l-Ehâdîs*, c.XV, s.278, no:15477.

Peygamber SAS Efendimiz, *Seyyidü'l-evvelîne ve'l-âhirîn*'dir. Bütün gelmişlerin, geçmişlerin, geleceklerin efendisidir, en üstünüdür; insanların en yükseğidir. Allah-u Teâlâ Hazretleri bu kâinâtı onun yüzü suyu hürmetine yaratmıştır. Kâinâtın yaratılmasının hikmeti, gayesi, ille-i gayesi Peygamber SAS'dir:³

لَوْلَاكَ لَوْلَاكَ لَمَا خَلَقْتُ الْأَفْلَاكَ

(*Levlâke levlâk, lemâ halaktü'l-eflâk*) “Sen olmasaydın, sen olmasaydın, yerleri gökleri yaratmazdım!” diye bir söz de, hadis-i kudsi olarak nakledilir tasavvuf kitaplarında...

Şimdi bu işi şurada bırakıp da, başka ayet-i kerimelerden delil getirelim ki, Saf Sûresi'nde bir ayet-i kerimede Peygamber SAS Efendimiz'in isminin İncil'de zikredildiği bize bildiriliyor.

Fetih Sûresi'nin en son ayet-i kerimesinde, Tevrat'ta ve İncil'de Peygamber Efendimiz'in ve ümmetinin anıldığı bildiriliyor. İsmen Peygamber Efendimiz, işte şu isimde bir zât-ı muhterem gelecek diye Tevrat'da, incil'de ve hatta daha başka mukaddes kitaplarda yazılmıştır.

---

³ Lafız farkıyla: Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.V, s.227, no:8031; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.III, s.518, no:801; Selmân-ı Fârisî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.578, no:32025; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.45, no:91 ve c.II, s.1119, no:2123.

Bu meseleye dinî edebiyatta *tebşîrât meselesi* derler. Yâni Allah-u Teâlâ Hazretleri daha önceki ümmetlere bizim peygamberimizin geleceğini, bizim ümmetimizi müjdelemiş ogelecek diye.

Hatta Abdül'ehad adını almış bir papaz var. Bu bizim asrımızın başında Osmanlı diyarında yaşamış, İran'da yaşamış, Irak'ta yaşamış, İngiltere'de tahsil görmüş, İtalya'da yüksek tahsilini tamamlamış, yüksek bir papaz. Yâni pek çok dil bilen kimse, Abdül'ehad Dâvud. Ondan sonra müslüman olmuş. İncelemiş Kur'an-ı Kerim'i. Arapça biliyor, Farsça biliyor, Süryânice biliyor, İbranice biliyor, Latince biliyor, Yunanca biliyor, İngilizce biliyor, Fransızca biliyor... Allâme. İncelemiş, incelemesi sonunda müslüman olmuş ve *İncil ve Salîb* diye bir eser yazmış. 1910 yıllarında, senesini şu anda çok çok iyi hatırlayamayacağım, bizim bu İstanbul'da basılmış. Kitapta hulâsaten diyor ki:

“—İncil müjde demektir. İncil, o dilde, Yunanca'da müjde demektir: müjde de Peygamber Efendimiz'i müjdelemekten ibarettir.” diyor. Yâni, “Zaten kitabın ismi bile, Peygamber Efendimiz'in geleceğine dairdir.” diyor.

Hazret-i İsa AS başka bir şey yapmadı dersek, belki yanlış olacak cümle, en çok yaptığı şey... Hazret-i İsa gezdiği yerde Peygamber Efendimiz'den bahsetmiş. Öyle bir ümmet gelecek, öyle bir peygamber gelecek diye. Yâni bunlar ayet-i kerimelerle sabit olduğu için, hiç bir mü'minin kalbinde şek şüphe kalmaz ki, eski ümmetlere Peygamber Efendimiz methedilmiş ve bildirmiş:

“—O gelirse, ona tabi olacaksınız!” diye.

Tarih kitaplarını okursak Peygamber Efendimiz'in zamanında Arapların arasında yahudiler, hristiyanlar vardı. Yemen'de çok hristiyanlar vardı. Medine'de çok yahudiler vardı. Onların hepsi bedevilere diyorlardı ki:

“–Yakında, alâmetlerinin belirmeğe başladığı, bize vaad edilen peygamber gelecek; biz, siz puta tapan müşrikleri tepeleyeceğiz.”

Öyle diyorlardı. Hazret-i Peygamber Efendimiz peygamber olmadan önce, daima öyle söylüyorlardı müşrik Araplara:

“–Siz puta tapıyorsunuz ya, yakında alâmetleri belirtilen, kitaplarımızda yazan peygamber gelecek, az zaman kaldı. Geldiği zaman, biz sizi tepeleyeceğiz.” diyorlardı.

Ama yahudiler sanıyorlardı ki, yahudilerin içinden çıkacak. Tabii İsmail AS'ın soyundan denildiğinden, sanıyorlardı ki yahudilerin içinden çıkacak. Mekke-i Mükerreme'den, Kureyş kabilesinden çıkınca, kıskandılar; inanıp teslim olmadılar. Bir kısmı müslüman oldu, İslâmiyet'i kabul etti de, bir kısmı etmedi. Böylece inkârlarına saplanıp, kapılıp gittiler.

Fakat Kur'an-ı Kerim'de bildiriliyor ki:

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ
أَبْنَاءَهُمْ

(الأَنْعَامُ: ٢٠)

(*Ellezîne âteynâ hümü'l-kitâbe ya'rifûnehû kemâ ya'rifûne ebnâehüm*) “Kendilerine kitap verdiklerimiz, onu (Rasûlüllah'ı), kendi oğullarını tanıdıkları gibi tanırlar. Onlar kendi evlatlarını bilir gibi, onun hak peygamber olduğunu bilirler.” (En'am, 6/20)

O kadar kat'î bir şey. Yâni bu böyle kıyıda köşede kalmış bir şey değil.

Hatta Pakistanlı ulemâ, alimler o devrin, Hindistan'ın, Pakistan'ın eski kitaplarını da incelemişler... Onlar Hazret-i İsa'dan da çok önce yazılmış, Hint dinleri, eski dinler... Onlarda da Peygamber Efendimiz de dair, ümmetine dair yazılar bulmuşlar. Onların kitaplarından fotokopiler çekmişler, fotoğraflar çekmişler. Sanskritçe yazılarının fotoğraflarını gördük, tercümelerini gördük.

Eski İranlıların dinleri var... Eski İranlıların din kitaplarında da hangi şekilde yazılmış bizim Peygamberimizin geleceği. Hâsıl Peygamber Efendimiz'in geleceği, evelden tantanalı bir şekilde belliydi. Yâni, Allah-u Teâlâ Hazretleri o Rasûl-ü Edîbini, o sevdiği kulunun geleceğini bütün ümmetlere methetmiş.

Hatta rivâyet edilir ki, Âdem AS yaratılmış, başını kaldırmış, bakmış ki, Arş-ı A'lâ'da:⁴

---

⁴ Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.672, no:4228; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V I, s.313, no:6502; Taberânî, *Mu'cemü's-Sağîr*, c.II, s.182, no:992; Hz. Ömer RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.V III, s.453, no:13917; *Kenzü'l-Ummâl*, c.XI, s.616, no:32138.

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ

(*Lâ ilàhe illa'llàh, muhammedün rasûlü'llàh*) yazıyor.

Demiş ki:

“—Yâ Rabbi! *Lâ ilàhe illa'llàh* sensin, bu cümle senden başka ilâh olmadığını bildiriyor. Ötekisi kim?”

“—O da senin soyundan, zürriyetinden gelecek olan benim sevgili kulum, elçim Hazret-i Muhammed'dir.” diye, Allah-u Teâlâ Hazretleri bildirmiş.

Hâsılı, pek çok hadis-i şerifler var. İşin neresinden tuttursak, neresinden ele alsak, yüzde yüz isbat edilir ki, Peygamber Efendimiz'in geleceği önceden belliydi. Adını bildirmiş. Adı belliydi. Ayet-i kerimede şöyle bildiriliyor:

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ
إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ
مِنَ التَّوْرَةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي
اسْمُهُ أَحْمَدُ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا
سِحْرٌ مُبِينٌ

(الصّف: ٦)

(*Ve iz kàle îse'bnü meryeme*) “Hani Meryem oğlu İsaAS demişti ki: (*Yâ benî isrâîl*) ‘Ey İsrailoğulları!’”

Etrafında yahudiler var, İsrailoğulları var, onlara hitap ediyor: (*Innî rasûlü'llâhi ileyküm*)

“Ben size Allah’ın göndermiş olduğu elçisiyim, peygamberim. (*Musaddikan limâ beyne yedeyye mine't-tevrâti*) bende evvel indirilmiş olan, Musa AS’a indirilmiş olan Tevrat’ı tasdik ediciyim, inkâr etmiyorum ki... O da Allah’ın kitabı, onu tasdik ediciyim, o yoldan yürüyorum. (*Ve mübeşşiran bi-rasûlin ye'tî min ba'di'smühû ahmed*) Benden sonra gelecek, adı Ahmed olacak bir peygamberi müjdeciyim.” Böyle demişti ya, hani o günleri hatırla, İsa AS böyle demişti. Ayet-i kerime bu mealde.

(*Felemmâ câehüm bi'l-beyyinâti*) “Peygamber Efendimiz gelip de, onlara bu aşikâr delilleri zikrettiği zaman, (*kâlû hâzâ sihrün mübîn*) bu aşikâr sihirdir, büyüdür dediler.” (Saf, 61/6)

Büyü ile ilgisi var mı? Bekleyip duruyordunuz ya! Gelecek diye bekliyordunuz ya!

Peygamber SAS Efendimiz Medine-i Münevvere’de yahudilerin havrasına gitti. Dedi ki:

“—Ey yahudi cemaati! Tevrat’ınızda şöyle bir cümle yok mu, şöyle bir ayet yok mu, şöyle bir söz yok mu, şöyle bir haber yok mu?”

Tevrat’tan onlara kendisini bildiren ayetleri bildirdi. Hiç ses sedâ çıkarmadılar. Üç defa tekrarladı sözünü... Tebliğ ediyor, vazifesini yapıyor. Tebliğ ediyor; ister kabul etsin, ister etmesin.

إِنَّ عَلَيْكَ إِلَّا الْبَلَاغُ

(الشورى: ٤٣)

(*In aleyke ille'l-belağ*) “Ey Rasûlüm, sen telaşlanma, sana düşen bildirmek sadece...”
(Şûrâ, 48/42)

İsterse kabul etmesinler. Allah-u Teâlâ Hazretleri ile harp mi edilir? Tebliğ etti, ayrıldı.

Giderken, arkalarından Abdullah ibn-i Selâm koştu. Yahudilerin alimlerinden Abdullah ibn-i Selâm isimli şahıs, havradan koştu geldi, dedi ki:

“—Yâ Rasûlallah! Senin dediklerinin hepsi doğru... O ayetlerin hepsi Tevrat'ta vardır ve bu Tevrat'ta sen müjdeleniyorsun! Sen haksın, doğru söylüyorsun. Kiskandıklarından evet diyemediler, sustular. Hayır da diyemediler. Nasıl desinler? Üzerinde ayetler var. Sustular.”

O kabul etti, müslüman oldu Abdullah ibn-i Selâm RA. O yahudi alimi, müslüman oldu.

Ondan sonra da, Kur'an-ı Kerim'i, Tevrat'ı, İncil'i inceleyen herkes müslüman oluyor. Hiç kimseden pervâmız korkumuz yoktur. Hangi papaz olursa olsun, hangi haham olursa olsun, hangi müdekkik, araştırmacı olursa olsun, buyur meydan açık... Onu inceleyip, bunu inceleyip, aklını kullandı mı, eğer inadı yoksa kabul etmek zorunda ve kabul etmişler.

Geçen derslerde geçmişti de bir vesileyle söylemiştim. Fransız profesörlerinden birisi Moris Bükey (*Maurice Bucaille*), Tevrat'ı, İncil'i, Kur'an'ı bîtaraf bir gözle incelemiş. Fransız ya kendisi, profesör, tıp profesörü...

Kur'an-ı Kerim'i incelemiş;

“–Söylediği şeyler tamamen ilme muvafık.” diyor. Tevrat’ı ve İncil’i incelemiş;

“–İlme aykırı çok şeyler var...” diyor. Bir kere diyorlar ki, meselâ 5750 yıl önce dünya yaratıldı. Halbuki Jeoloji ilminden filan bakıyorsun, dünya yaratılalı ondan çok daha fazla sene olmuş; o rakam yanlış. Ondan sonra Hazret-i Âdem’den itibaren Mûsâ AS’ın soyu şudur şudur diyor; bakıyorsun, yanlış. Şu şöyledir, bu böyledir... Yanlış.”

İnceleye inceleye, sonunda müslüman olmuş adam. Fransız profesörü, müslüman olmuş. Yeni bir hadise.

Geçen haftalar, buraya bir Alman müslüman geldi, Almanya’dan gelmiş, Yahya isminde bir zât. Bakırköy Bahçelievler’de konuştuk kendisiyle, yeni müslüman olmuş.

Ankara’ya üç beş gün önce birisi geldi Kanada’dan. Sarı benizli, uzun boylu, temiz yüzlü bir kimse. Elimizi sıktı, biraz konuştuk. Baktım, neyin nesi olduğunu sorup anladım, Kanada’nın Toronto eyaletinden ve müslüman. Müslüman olmuş.

Neden müslüman oluyorlar? Aptal mı bu adamlar? Zorlayan mı var? Kanada’nın her tarafı hristiyan. O kadar hristiyanın içinde durup dururken zorlayan var mı? Hayır! İncelediği zaman müslüman oluyor.

İncelemez de sırtının üstüne yan gelip yatarsa veya kulağını iki parmağıyla tıkarsa veyahut gözünü kapatırsa o zaman biraz rahat edebiliyor, bastırıyor içinden gelen duyguları; ama ahirette

rahat edemeyecek. Mecbur. Çünkü Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin ahdi bu. Bu böylece olacak.

Böyle evvelden belli olduğu ayetlerle, hadis-i şeriflerle ve vakıalarla sabit.

En son işte İbrâhim-i Müteferrika var, bize matbaayı getirmiş, kurmuş, III. Ahmed zamanında Lâle Devri'nde yaşamış. O dahir Macar papazıyken, Macaristan'da papazken, kilisenin eski kitaplarını, yasak kitapları okumuş. Onların, “Bunları okumayın! Bunları okumak iyi değildir.” filan diye kenara ayırdıkları, kendi Latince eski kitaplarını okumuş. Oradaki o eski kitaplardan, kendi kitaplarından, Hazret-i Peygamber'in hak peygamber olduğunu gördüğü için, müslüman oluyor adam. Gelmiş, müslüman olmuş.

Yâni şimdi bu kadar sözün hülasası, demin okuduğumuz hadis-i şerife gelirsek, Süleyman AS'ın yüzüğünde de “*Lâ ilâhe illa'llâh, muhammedün rasûlü'llâh*” yazılıdır.

Hem o yüzük, bütün o mucizelerini gösterdiği yüzükmüş. Onu çıkardı mı bir şey yapamazmış. Süleyman AS, işte o rüzgârlara hükmediyor. Başka mahlûkatın seslerini anlıyor, uzak mesafelere gidiyor, geliyor... O yüzüğü çıkardı mı, bir şey yapamazmış. Keramet o yüzükte imiş.

İşte bu vesile ile, tebşîrât meselesini öğrenmiş olduk. Eski ümmetlerin kitaplarında, bizim ümmetimizi metheden, müjdeleyen ifadeler var. El-hamdü lillah, biz Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin seçip beğendiği, Habîbim dediği bir zât-ı celîlin ümmetiyiz. Bizim yerimizde olmağa, eski ümmetlerin peygamberleri can atmışlardır:

“—Ah ne olaydı da, geç zamanda yaşasaydım da, o zât-ı muhtereme ümmet olaydım...” demişlerdir.

Çok kimseler can atmıştır. Eski devirlerin, Benî İsrâil’in peygamberleri can atmışlardır, bizim ümmetimizden olmak için, bu şerefe ermek için. Allah, elimizde bulunan bu şerefin kadr ü kıymetini bilmeyi cümlemize nasib eylesin...

Yâni öyle namlı, şanlı şerefli ümmetiz ama kimisi de şimdi dinden çıkıyor. Avrupalı, müslüman oluyor, bizimkiler de dinini bırakıyor. Geçen gün havaalanındaydım, Ne diyeyim yâni oradaki insanların, kadınların giyimi, kuşamı, hali tavrı... Orası bir başka dünya sanki, Merih’miş gibi geldi bana. Burası bir başka dünya...

Bak burası el-hamdü lillâh, diyâr-ı İslâm, belli. Sakallılar, sarıklar, cübbeler, Kur’an-ı Kerimler, hatimler, mukabeleler... Burası bir İslâm diyarı, belli.

Oranın ne olduğunu bilemedim, şaşırdım. Kadın belli ki plajda dura dura dura güneşten yanmış, kapkara... Ondan sonra da hava sıcak ya... Göğsünü açmış, kolunu açmış, bacağını açmış... Hem de hiç sakınmadan. Aman yâ Rabbi! Allah-u Teâlâ Hazretleri akıl fikir ihsân eylesin...

Avrupa’dan nasipliler müslüman oluyor, imana geliyor, ahiretini kurtarıyor. Bizden nasipsizler, edepsizliğinden dolayı dinden imandan çıkıyor, gafil cahil bir yaşayış sürüyor. Sonu ne olur, bilmiyoruz.

Süleyman Çelebi’nin dediği gibi:

Ol zayıf ümmetlerin hâli nola;

Hazretine nice anlar yol bula?

Allah cümlemize akıl fikir ihsân eylesin...

Onlar yabancı insan değil. Yâni, sorsanız:

“—Nerelisin?” diye;

“—Yozgatlıyım, Konyalıyım, Kayseriliyim, Malatyalıyım...” diyecek.

“—Adın ne?” desen;

“—Ayşe, Fatma, Hatice...” diyecek. “Ali, Veli, Hüseyin...” diyecek.

“—Benim dedem müftüydü, annemin babası iyi vaizdi. Biz asil sülâledeniz, hatta elimizde şecere var, Peygamber Efendimiz’in sülalesiyle akrabalığımız var.” filan... Kim bilir neler diyecek, yâni sorsan.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bize de biraz gayret versin de, o kardeşlerimize hakkı söyleyelim:

“—Yâ siz ne yapıyorsunuz? Siz Avrupa’ya gidiyorsunuz, onlar buraya geliyor. Onlar araştırdığı zaman, müslüman oluyor.”

Daha önce de birkaç vesileyle söyledim, çok hoşuma gidiyor hadise: Amerika’da profesör müslüman olmuş, Ömer Faruk Abdullah adını almış. Üniversite’de profesör.

İslâmîyet’i merak ediyor, içinde bir ateş kaynamağa başlamış, konuşacak insan arıyor. Telefon rehberini açmış, müslüman ismi aramış. Johan, İvan bilmem ne arasında, bakmış bir tane müslüman ismi var telefon rehberinde...

Açmış, çevirmiş telefo nu, demiş ki:

“—Ben Amerika’da, falanca yerde profesör falancayım. Müslüman oldum, sizin de isminizi rehberden gördüm. İslâmiyet üzerine sizinle konuşmak istiyorum. Acaba durumunuz müsait mi?” demiş.

Gayet normal değil mi yâni, yaptığı iş yerinde. Ötekisi de tesadüfen bizim memleketten oraya gitme birisiymiş. Bizim bu diyardan, herhalde ihtisas için filan gitti.

“—Kardeşim, sen hangi asırda yaşıyorsun? 20. Yüzyıl’da da müslümanlık olur mu!” demiş, şak telefonu yüzüne kapatmış.

E ne oluyor işte, biz de müslümanız, ne var yâni? Müslümanlık neyimize mânî? Hangi şeyden boynumuz bükük, yüzümüz kara? El-hamdü lillâh, alnımız açık. Gayet hoş, rahatız.

Dinimizi, kitabımızı, ilmimizi, irfanımızı ilim destekliyor, Avrupalılar destekliyor, araştırmalar destekliyor. Hiç bir kimseden pervâmız yok... Mazlum, kenarda itile kakıla kaldık. Şimdi Avrupalılar müslüman olunca da, keyfimiz yerine geliyor. Onlardan anlatıp da, gayretimizi arttırıyoruz. Güneş batıdan doğuyor şimdi. Allah akıl fikir versin... Çalışalım! Başkalarını da hak yola getirmek için size vazife düşüyor.

Biliyorsunuz Lût Kavmi helâk oldu kötü huyundan. Cinsî bakımdan çok kötü huylara düşmüşlerdi. Allah-u Teâlâ Hazretleri yerin dibine batırdı, helâk oldular. Ama o helak oldukları akşam, içlerinde şu kadar âbid vardı, gece ibadet ediyordu derler. Kitaplar böyle yazarlar.

“—E niye helak oldu?”

Şu sebepten ki: Allah bir kavme bir azabı göndereceği zaman, onu umumî olarak gönderir, iyilerini sonra ayırır ahirette... Bir o var. Artık o içinde bir tane, iki tane kişi var diye azaptan vaz geçmez, azabı umûmî gönderir, bir.

Bir de, Lût kavminin alimleri, âbidleri suçluymuş. Yâni, “Niye bu kavmi irşâd etmediniz? Niye bunların haksızlıklarını söylemediniz? Niye hak yola çağırmadınız?” diye, suçlandırılıyorlar. “Helâk ondan geldi.” deniliyor kitaplarda.

Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlemizi doğru yolda sabit kadem etsin... Başkalarının da hak yola, doğru yola gelmesi için gayret sarf eden kimseler eylesin...

Plaja gideriz, gezmeğe gideriz, tatile gideriz, rahat etmeğe gideriz... Her çeşit keyfi, zevki düşünüyoruz. Hepsi hakkımız diyoruz. Şimdi kanunda da var; on bir ay çalışmak, bir ay yıllık izin... Acaba Akdeniz’de mi geçirsem, Ege’de mi geçirsem? Kıbrıs’a mı gitsem, Avrupa’ya mı gitsem? Herkes bir çare arıyor yâni, keyfini yerine getirmek için.

Biraz da Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin dinine hizmet edelim!

إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ

(محمد: ٧)

(*In tensuru'llàhe yensurküm ve yüsebbit akdâ-meküm*) “Eğer siz Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin yoluna, dinine, kullarına, müslümanlara, yardımcı olursanız, Allah da size yardımcı olur ve ayağınızı sabit tutar; ayağınız kaymaz.” (Muhammed, 47/7)

Sizin ayağınızın kaymaması için, hizmete kalkışmanız lâzım, hüsn-ü niyetinizi isbat etmeniz lâzım.”

Belli olmaz. Bu öyle bir fitneli denizdir ki, insan akşama müslüman akşamlar da sabaha kâfir sabahlayabilir. Kıyametin alametlerinden olarak zikredilmiştir ki, “Kişi sabahleyin müslüman sabahlayacak, akşama kâfir olacak. Müslim akşamlayacak, sabaha kâfir sabahlayacak.” diye... Yâni çabuk değişir. Bir gazete okursunuz, bir çirkin resme bakarsınız; bir ters haberi, ters fikri, zihninize doğru gelmiş bir şeyi okursunuz: “—Aaa doğru be!” dersiniz, gidersiniz.

Allah-u Teâlâ Hazretleri ayağınızı tesbit etsin istiyor musunuz? Allah'ın dinine hizmet edin!

Nasıl hizmet edeceğim?

İlmin varsa ilminle hizmet et. Buyur, dolaş. Bak Yahova Şahitleri diye bir grup var hristiyanlarda, azılı insanlar. Yâni, hristiyanları harbe hazırlıyorlar. “*Armagedon Savaşı* diye bir savaş olacakmış ileride, ey hristiyanlar hazırlanın!” diye ona hazırlıyor boyna. Yâni zararlı...

Kindar olarak yetiştiriyor taraftarlarını, hınçlı yetiştiriyor. Asacağız, keseceğiz diye, o hınçla heves edip duruyorlar. Kapı kapı dolaşıyorlar

Avrupa'da. Her işçimizin kapısını çalıyorlar, sizinle konuşma yapmak istiyoruz diye söylüyorlar, propaganda yapıyorlar. Yasaklanmış olduğu yerlerde de sonradan davalar açıyorlar, şöyle yapıyorlar, böyle yapıyorlar... Mâsumuz, iyiyiz, hoşuz diye müsaadeler alabiliyorlar.

Müsaadesi, yasağı bir tarafa da bizim yapacağımız şey: Bak onlar o bâtilı yaymak için kapı kapı dolaşiyor, sen de arkadaşlarına, akrabalarına git söyle! Çocuğuna sahip ol, karına sahip ol, kızına sahip ol! Böyle böyle herkes bir kişiyi kurtarırsa, herkes bir kişiyi irşâd ederse, hemen nüfusumuz iki misli olur. İki kişiyi kurtarırsan üç misli olur. Onlar da ayrıca kurtarırlırlarsa altı misli olur. Onlar da kurtarırlarsa on iki misli olur.

Yâni şimdi nüfûsumuz, diyelim ki has müslüman yüz bin kişi. E böyle çalıştığımız zaman, bir-iki sene içinde, kâfir ararsın da bulamazsın. İlâç için kâfir lâzım bana diye ararsın, bulamazsın; çalışırsan...

Ama çalışmazsan... Nefis var, şeytan var, neşriyat var, küfür dalgaları var Avrupa'dan... Cahil adam, kâfir adam, öyle gelmiş Avrupa'dan, bir şey görmemiş, açık saçık... Çıplaklar kampları var, eğlence yerleri var... Gazetelerde boy boy resimlerden biliyorsunuz. Hiç uzun boylu anlatmağa lüzum yok.

Öyle yetişmiş insan, geliyor, buraya da tesir ediyor. Kendi ırzını namusunu kollamayan, gözetmeyen insan başkasına tesir ediyor. Hâsılı has, hâlis, iyi müslümanlar da hiç olmazsa biraz ötekiler kadar çalışsalar, çok iyi olacak.

b. Allah'a ve Ana-babaya Şükür

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁵

كَانَ فِيمَا أُعْطِيَ اللَّهُ تَعَالَى مُوسَى فِي الْأَلْوَابِ
أَشْكُرُ لِي وَلِوَالِدَيْكَ أَتِكَ الْمُتَأَلَّفُ وَ أَنْسَى لَكَ
فِي عُمْرِكَ وَأُحْيِكَ حَيَاةً طَيِّبَةً وَ أَقْلَبُكَ إِلَى
خَيْرٍ مِنْهَا

(كر. عن جابر)

RE. 337/12 (*Kâne fîmâ a'ta'llàhu teâlâ mûsâ fi'l-elvâhi: Üşkür lî ve li-vâlideyke, âtike'l-müteellefü ve ünsiü leke fî umrike, ve uhyîke hayâten tayyibeh, ve ukallibüke ilâ hayrin minhâ.*) *Sada ka rasûlü'llâh.*

Câbir Hazretleri'nden rivâyet edilmiş olan, bu yeni hadis-i şerîfe geçtik şimdi. Burada ana fikir; ana-babaya iyi muamele etmek, ona şükranda bulunmak, ana-babaya hoş davranmak hususu anlatılıyor.

(*Kâne fîmâ a'ta'llàhu teâlâ mûsâ fi'l-elvâh*)
“Mûsâ AS'a levhaların içinde, Tur Dağı'nda kendisine verilen vahiylerin arasında şu husus da vardı: (*Üşkür lî ve li-vâlideyke*) ‘Bana ve ana-babana şükret!’”

⁵ Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.III, s.265; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LXI, s.128; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.270, no:4806; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.1330, no:43487 ve c.XV I, s.663, no:45522; *Câmiu'l-Ehâdis*, c.XV, s.267, no:15462, 15463.

Yâni, Allah-u Teâlâ Hazretleri buyuruyor. Allah'a ve ana- babaya şükretmek emrolunuyor bu cümle ile.

Bak, ana babanın şânı, kadri ne kadar yüksek ki, Allah-u Teâlâ Hazretleri, onlara şükür edilmesini tavsiye ediyor. Yâni ona şükranda bulunmayı, küfrân-ı nimette bulunmamayı, hoşça davranmayı tavsiye etmiş.

Öyle olursa, ne olur? Şükrederse ana babasına insan, teşekkür ederse, hoş davranırsa;

“—Senin bana çok hakkın geçti. Küçükken büyüttün, emzirdin, baktın, temizledin. Hastayken gece uyumadın, salladın, uyuttun, uyandırdın neyse... Babam da işte çarşıdan kazandı, uğraştı, didindi, kendisini yıprattı, bizi yetiştirdi...” diye ana-babasına insan böyle şükran duyguları dolu olursa, böyle muamele ederse, ne olur?

(Âtike'l-müteellefü) “Sana senin hoşlanacağın, hoş gelecek şeyler gelir.” Neler gelir? Sıhhat gelir vücuduna, evlâdına, aile ne hayır gelir, çeşitli nimetler gelir, bereket gelir. Senin hoşlanacağın şeyler. Demek ki, ana-babaya hoşça davranmakla bereketin, bolluğun bir ilişkisi var insanın üzerinde.

Sonra: (Ve ünsiü leke fî umrike) “Senin ömrünü tehir ederim, çabuk canını almam yâni, ömrünü uzatırım.” Nesî, tehir etmek. Biliyorsunuz,

إِنَّمَا النَّسِيءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ

(التوبة: ٧٧)

(*Inneme'n-nesû ziyâdetün fi'l-küfri*) [Haram ayları tehir etmek, ertelemek, sadece kâfirlikte ileri gitmektir.] (Tevbe, 9/37) ayet-i kerimesinde geçiyor.

Sonra *ribâ-i nesîen* [uzatılmış ribâ] meselesi var.

(*Ve ünsiü leke fî umrike*) “Ömrünü tehir ederim, yâni ecelini uzatırım, ömrün daha uzun olur. Hemen canını almam.”

Demek ki ana-babaya hürmette, sevgide, saygıda ömrün bereketi de var.

(*Ve uhyike hayâten tayyibeten*) “Seni güzel bir hayat ile yaşatırım, hoş bir hayat ile yaşatırım.”

Bu hoş bir hayattan murad, insanın yaşayışının huzurlu olması mânâsına olabilir. Araplar bu *hayât-ı tayyibe* sözünü, iyi kazanç mânâsına da kullanırlarmış. Yâni, kazancını da hoş ederim, güzel para kazanırsın, rahat edersin mânâsına da alınabilir. Bundan maksat cennettir diyenler de var. Yâni, seni cennetime sokarım mânâsına.

(*Ve ukallibüke ilâ hayrin minhâ*) “Ve seni içinde bulunduğun halden daha iyi bir hale döndürürüm.” diye Mûsâ AS’a vahyedilen levhaların içinde bu cümleler yazılmış.

Pekiye Mûsâ AS’a yazıldığı kat’iyse, Peygamber Efendimiz de bize hadis-i şerifinde bildirmişse, ne gerekir? Demek ki doğrudur, Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin rızasına uygundur, tahrife uğramamıştır; yâni hristiyanların ve yahudilerin bazı cümleleri değiştirmesi gibi bir durum, burada bahis konusu değildir. O zaman bu emre uymak lâzım!

Zaten, Kur'an-ı Kerimimizde de Allah-u Teâlâ Hazretleri bize bildirmiştir ki:

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهْنًا عَلَى
وَهْنٍ وَفِصَالُهُ فِي عَامَيْنِ أَنْ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ
إِلَى الْمَصِيرِ

(لقمان: ١٤)

(*Ve vassayne'l-insâne bi-vâlideyhi*) “Biz, insanoğluna ana- babasını tavsiye ettik. Yâni, ‘Aman anana babana iyi bak, kolla, gözet!’ tarzında, ana-babasına bakmasını buyurduk.”

(*Hamelethü ümmühû vehnen alâ vehnin*) “Annesi onu sıkıntıüzzerine sıkıntılar çekerek nasıl taşıdı! (*Ve fisâlühû fî âmeyni*) Sonra iki sene kadar emzirdi.” Ondan sonra da çeşitli sıkıntılarını çekti, büyüttü.

(*Eni'shûr lî ve li-vâlideyke*) “Onun için, ‘Önce bana, sonra anne babana şükret! (*Ve ileyye'l-masîr*) Dönüş ancak banadır.’ dedik.” (Lokman, 31/14)

Onun için, anne babaya iyi davranması lâzım müslümanın... Anne babaya iyi davranmaya, *birrû'l-vâlideyn* derler. Böyle davranan kimseye de, *ber* derler. (*Kâne berren bi-vâlidey hi*) “Ana babasına itaatliydi.” diye anlatılır.

Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlemize ana-babasına hoş davranmak, onlara hürmet etmek ve onların rızasını kazanmak nimetini ihsân eylesin...

c. Kelerin Öldürülmesi

Yeni bir hadis-i şerife geçtik. Bu hadis-i şerif, keler de diğimiz kertenkeleden büyük bir hayvan hakkında. Arabistan'da olan şekli ile, böyle başı küçük, kuyruğu uzunca, kertenkele gibi, çok süratli hareket eden bir hayvanmış. Keler deniliyor şimdi Türkçede.

Buradaki hadis-i şerifte buyruluyor ki:⁶

كَانَ يَنْفُخُ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ

(خ. عن أمِّ شَرِيكِ. قالت: أَمَرَ رَسُولَ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِقَتْلِ الْوَزَغِ. قال وذَكَرَهُ)

RE. 337/13 (*Kâne yenfuhu alâ ibrâhîme*)
“İbrâhim AS'ın ateşine üfürürdü bu...”

Mâlûm, İbrâhim AS'ı putperestler cezalandırmağa çalıştılar da yakmak istediler ya, “Onun ateşine üfürürdü.” diye böyle zikri geçiyor. Onun öldürüleceğine dair bir hadis-i şerif.

Buhârî, Ümm-ü Şerîk RA'dan rivayet etmiş. (*Kâlet*) Râvi diyor ki: (*Emera rasûlü'llâh aleyhi's-selâm, bi-katli'l-vezağ*) “Rasûlüllah SAS, vezağ denilen bu hayvanın öldürülmesini emretti.”

---

⁶ Buhârî, *Sahîh*, c.III, s.1226, no:3180; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IX, s.316, no:19151; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.450, no:1559; Ümm-ü Şerîk RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V I, s.200, no:25684; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.II, s.530, no:1113; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.V I, s.186; Hz. Aişe RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.86, no:40041; *Câmiu'l-Ehâdis*, c.XV, s.280, no:15481.

Bir rivayette de, bu *vezağ* denilen hayvan akreptir. Akrebede *vezağ* derlermiş. Akrep de öldürülür. Çünkü muzırdır.

Hatta daha umumî bir kaide vardır ki:

كُلُّ مُضِرٍّ يُقْتَلُ

(*Küllü mudırrin yuktelü*) “Her zararlı mahlûk öldürülür. Her sokacak, zarar verecek hayvan öldürülür.”

Bu hadisin sebab-i vürûdunda zikredilmiş ki:

Hazret-i Aişe'nin evinde şöyle bir kenara konulmuş mızrak varmış, harp aleti. Duruyor orada... Sormuşlar:

“—Nedir bu?” diye.

Demiş ki:⁷

نَقْتُلُ بِهِ هَذِهِ الْأَوْزَاعَ

(ن.ه.حم.حب.ع.ش.عن عائشة)

(*Naktülü bihî hâzihi'l-evzağ*) “Biz bununla bu *vezağ*ları öldürüyoruz, yâni o hayvanı öldürüyoruz.” diye söylemiş.

---

⁷ Neseî, *Sünen*, c.V, s.189, no:2831; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1076, no:3231; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.83, no:24578; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XII, s.447, no:5631; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.V II, s.317, no:4357; İbn-i Ebî Şeybe, *Musanef*, c.IV, s.260, no:19898; Hz. Aişe RA'dan.

d. Allah'ın Günahları Bağışlayabileceği

Şimdi gelelim Allah'ın affıyla ilgili, afv ü mağfired etmek ile ilgili uzunca bir hadis-i şerife... Uzun boylu baştan sona okumayayım, cümle cümle okuyup izahına geçeyim. Ana fikri: Allah'ın, kullarının günahlarını bağışlayacağı, kötü de olsa, günahı çok da olsa bağışlayabileceğine dairdir ki buna dair, bu fikrin doğruluğuna dair şu ayet-i kerime var:

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm:

قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

(الزمر: ٥٣)

(Kul yâ ibâdiye'llezîne esrefû alâ enfüsihim) “Ey günah işleyip de tehlike getirmek suretiyle nefislerine zulmetmiş olan kullarım! Ey günahkârlar! *(Lâ taknetû min rahmeti'llâh)* Allah'ın rahmetinden ümidinizi kesmeyin! Günah işledik diye, Allah bizi affetmez diye Allah'ın rahmetinden ümidinizi kesmeyin! *(İnna'llâhe yağfiru'z-zünûbe cemîâ)* Allah-u Teâlâ Hazretleri günahları toptan affediverir. *(İnnehû hüve'l-gafûru'r-rahîm)* Çünkü o, çok mağfired edicidir; kullarına karşı çok merhametlidir, çok şefkatlidir, affediverir. Sakın ümitsizliğe düşmeyin!” (Zümer, 39/53)

Bu ayet-i kerimeden dolayı bir insan, “Allah beni artık affetmez. Mümkün değil, muhakkak ben cehennemliğim!” diye düşünse, böyle bir kana-

ate saplansa, günaha girer. Ümidi kesmeyecek. Allah-u Teâlâ Hazretleri'nden ümit kesmek yok.

Şimdi bu ana fikri gösteren bir hadiseyi, Peygamber SAS Efendimiz hadis-i şerifte bize nakledecek. O ana fikri hatırınızda tutarak dinleyin:⁸

كَانَ رَجُلَانِ فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ مُتَوَاحِيَانِ وَكَانَ
أَحَدُهُمَا مُذْنِبٌ وَالْآخَرُ مُجْتَهِدٌ فِي الْعِبَادَةِ وَكَانَ
لَا يَزَالُ الْمُجْتَهِدُ يَرَى الْآخَرَ عَلَى الذَّنْبِ فَيَقُولُ
أَقْصِرْ فَوَجَدَهُ يَوْمًا عَلَى ذَنْبٍ فَقَالَ لَهُ أَقْصِرْ فَقَالَ
خَلِّنِي وَرَبِّي أَبْعَثَ عَلَيَّ رَقِيبًا فَقَالَ وَاللَّهِ لَا
يَغْفِرُ اللَّهُ لَكَ أَوْ لَا يُدْخِلُكَ اللَّهُ الْجَنَّةَ فَقُبِضَ
رُوحُهُمَا فَاجْتَمَعَا عِنْدَ رَبِّ الْعَالَمِينَ فَقَالَ لِهَذَا
الْمُجْتَهِدِ أَكُنْتَ بِي عَالِمًا أَوْ كُنْتَ عَلَيَّ مَا
يَدِي قَادِرًا وَقَالَ لِلْمُذْنِبِ اذْهَبْ فَادْخُلِ الْجَنَّةَ
بِرَحْمَتِي وَقَالَ لِلْآخَرِ اذْهَبُوا بِهِ إِلَى النَّارِ

(حم. د. عن أبي هريرة)

⁸ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.693, no:4901; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.323, no:8275; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.418, no:10347; Münâvî, *el-Ehâdîsü'l-Kudsiyye*, c.I, s.115, no:266.

RE. 337/14 (*Kâne racülâni fî benî isrâîle mütevâhiyân*) Benî

İsrâil zamanında yâni yahudiler zamanında, Hazret-i İsa'dan evvelki ümmette, o zaman benî İsrâil'de iki adam vardı, birbirleriyle arkadaşlıkları vardı, dostlardı, tanışıklardı birbirleriyle. (*Ve kâne ehadühümâ müznibün*) Bunlardan bir tanesi günahkârdı, suçlu, günahkâr bir kimseydi; (*ve'l-âharü müctehidün fi'l-ibâdeti*) bir tanesi de müctehid idi. Yâni hayırlı işleri yapmağa gayretli bir kimseydi. İbadet ediyor durumdaydı. Gayretli bir kimseydi. Birisi günahkârdı, birisi iyi ameller işlemeğe gayretliydi. (*Müctehidün*) İbadette gayretliydi.

(*Ve kâne lâ yezâlü'l-müctehidü yere'l-âhara ale'z-zenbi feyekülü: Aksır*) Daima bu ibadetlere gayretli olan ötekisini günah üstünde görüyor ve ona 'Bırak bu işi, vazgeç, çek elini!' diye söylüyordu gördükçe.

(*Fevcedehû yevmen alâ zenbin, fekâle lehû: Aksir!*) Yine onu bir gün suç işlerken gördü, 'Yapma! Çek elini, bırak, vazgeç!' diye yine söyledi. O zaman o suçlu dedi ki: (*Hallinî ve rabbî*) 'Beni Rabbimle baş başa bırak! (*E buiste aleyye rakiben*) Sen benim başıma muhafız mı, kontrolör mü gönderildin? Bırak beni Mevlâm ile baş başa!' dedi.

(*Fekâle*) Bunun üzerine —dikkat edin—o gayretli olan, biraz ibadeti çokça olan dedi ki:

(*Va'llâhi lâ yağfiru'llâhe leke*) 'Yemin ederim ki, Allah seni mağfiret etmeyecek.' dedi." Ötekisi suçlu gibi görünüyor ya. Ona (*Va'llâhi*

lâ yağfiru'llàhe leke) “Allah seni affetmez, affetmeyecek!” dedi. Böyle yeminle söyledi. (*Ev lâ yüdhilüke'llàhu'l-cenneh*) “Veyahut da şöyle dedi: ‘Allah seni cennete sokmayacak, sokmaz.’ diye yeminle böyle söyledi.”

(*Fekabada rûhahümâ*) veyahut (*fekubida rûhuhümâ*) her ikisinin de ruhları kabzolundu, yâni vefat ettiler, ahirete göçtüler. (*Fectemeâ inde rabbi'l-àlemîn*) Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin huzuruna cem'oldular. Yâni, huzur-u Rabbi'l-izzete çıktılar. Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin huzuruna çıktılar.

(*Fekàle lihâze'l-müctehid*) Allah-u Teâlâ Hazretleri o ibadete gayretli olan kimseye dedi ki:

(*E künte bâ àlimen?*) ‘Sen beni biliyor musun?’ Allah-u Teâlâ Hazretleri buyuruyor, ‘Sen beni biliyor musun? (*Ev künte alâ mâ yedî kàdiren*) Benim elimdeki şeye sen mi kàdirsin? Yâni kime affı mağfirededeceğimi sen mi tayin edeceksin? Bana mahsus olan o işi sen mi tayin edeceksin?’ diye itâb eyledi o zâta.

(*Ve kàle li'l-müznibi*) Günahkâra da dedi ki: (*İzheb*) ‘Git, (*fedhuli'l-cennete bi-rahmetî*) benim rahmetimle cennete gir!’ dedi günahkâra. (*Ve kàle li'l-âhari izhebû bihi ile'n-nâri*) ‘Bunu da cehenneme götürün!’ dedi.”

Şimdi, hadis-i şerif böyle. Bunun tabii, biraz tabii izahını yapmamız lâzım. Şimdi bu şahıs ibadet etmekteydi ama ne yap tı? O kimseye:

“—Allah seni cennete sokmayacak.” diye yemin etti.

Allah onu cennete soktu, bunu cehenneme buyurdu. Şimdi bunun izahı nedir?

Bunun izahı şudur ki: İbadetin tehlikesi, insanın ibadetini bir şey sanmasıdır. Hani biz şimdi namaz kıldık, Kur'an okuyoruz, oruç tutuyoruz filan... Bu güzel bir şey... Allah kabul eylesin, sevaplarına vesîle eylesin ama, bizi cehennemden kurtarıp da böyle ahiretin o hadsiz hesapsız kazancına yetiştiremez. Kâfi değil.

Şimdi siz dünyadaki bir adama deseniz ki:

“—Ben size bir ay oruç tutayım, akşamları yemek yiyeyim, gündüz yemeyeyim. Ya bu Boğaziçi'ndeki, Yeniköy'deki, şu sahildeki şu üç katlı güzel yalıtı bana ver.”

Verir mi adama? Bana ne der yâni bir ay aç kalmışsın ne olacak? O yalının bedeli nerede, o Boğaziçi'nde, o Yeniköy'deki o güzel yalının bedeli nerede, senin şu yaptığın basit iş nerede? Hiç o ona denk olur mu? Veya cebinden bir adam yüz elli lira para çıkartıyor, bana şu Mercedes'i satar mısın diyor gidiyor. Adam bir paraya bakar, bir adamın yüzüne bakar... Sen ne diyorsun bu paraya bu Mercedes alınır mı kaç milyon lira bu? Sekiz milyon liralık arabaya sen bunu nasıl yaparsın? Yâni mümkün değil.

Şimdi bizim ibadetlerimiz böyledir, bu misal gibidir. Yâni biz bir şeyler yapıyoruz. Hiç yapmamış gibi değil ama kıymeti yoktur netice itibariyle. O yalıtı almağa, o arabayı almağa yetmediği gibi o paraların, bizim de cenneti kazanmamız mümkün değil, cennetin nimetleri bunlara da benzemez. Hadsiz hesapsızdır. Onun

için bizim o cenneti öyle ibadetimizle kazanmamız, bedeliyle satın almamız muhaldir, imkânsızdır. Pekiyi nasıl gireceğiz cennete? Allah azımızı çoğa sayacak, lütfuyla, keremiyle bizi cennete sokacak. Yoksa hak edip de girmemiz mümkün değil, ödeyemeyiz, mümkün değil. İnsan bunu bilecek.

Rızkı Allah veriyor sana... Akşam biliyorsunuz sofrada kaç çeşit yemek olacak, oruç tutuyorsun. Sıhhati Allah veriyor sana... İlmi, fikri, gücü, kuvveti... Her şeyi Allah veriyor. Sen ondan bir miktarını... Allah sana yüz bin lira para veriyor, çıkartıp on lirasını fakire verdiğin zaman şahin gibi havalarda uçuyorsun, yerlere yıkılıyorsun. E Allah-u Teâlâ verdi zaten, kökü Allah-u Teâlâ Hazretleri'nden.

Yâni yaptığımız ibadetleri görmemize lüzum yoktur, onu bir şey sanmamıza lüzum yoktur. İnsan, ibadetini görürse gurura kapılır. Ben iyi hoş adamım, benim gibisi şöyle etrafta görünmez, dünyada bir tane gibiyim galiba filan demeğe başlar. O zaman hayırlardan kesilir, hayırları yapmaz.

İnsanın boynu bükük olacak, kalbi ezik olacak, yüreği yanık olacak, hatalı olduğunu idrak edecek, devamlı çalışacak ki hayır üzere olsun.

Öyle burnu büyük oldu mu, kibre, ücuba düştü mü, kendini beğendi mi, o zaman felaketten felakete sürüklenir. Bizâtihi Allah-u Teâlâ Hazretleri de kibri ve ücubu sevmez. Bir insan kibirlendi mi, ücub sahibi oldu mu, yâni kendini beğendi mi, “Ben emsalsiz bir insanım!” filan gibi... Allah sevmez.

Onun için Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁹

مَنْ تَوَاضَعَ لِلَّهِ رَفَعَهُ اللَّهُ

(حل. عن أبي هريرة)

(*Men tevâdaa li'llâh, rafeahu'llâh*) “Tevâzû gösterene, boyun büküp mütevâzı hareket edene Allah mertebe verir, yükseltir onu. Böbürleneni, kibirleneni de aşağıya indirir; şah iken, perişan eder. Ötekisini de aşağıdan çıkartır, çobanken padişah yapar, vezir yapar.

Tevâzûyu sever, kibri sevmez. Şimdi biz ibadetimizden dolayı kibirlenirsek... Zaten ibadetin bedeli, bedel olarak mühim değil, sembolik bir mânâsı var. Allah o sembolik mânâsından dolayı, bizi cennete lütfuyla sokarsa, sokacak. Bir de böbürlenirsek onun üstüne, o zaman iflah olmaz halimiz. O zaman, çok zararlar ederiz.

---

⁹ Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.139, no:4894; Hz. Aişe RA'dan.

İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.V II, s.120, no:34663; Selmân-ı Fârisî RA'dan. Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.V I, s.276, no:8140; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VII, s.129; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.I, s.219, no:335; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.II, s.110, no:504; Hz. Ömer RA'dan.

Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.V III, s.46; Ebû Hüreyre RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.V III, s.156, no:13067; *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.216, no:5730, 5735; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.1442, no:2445; Süyûtî, *Câmiu'l-Ehâdis*, c.XX, s.179, no:21841-21844.

Sonra bir ikinci nokta var: Bir insana doğrudan doğruya, şu hatayı yapma dersin, öyle zaman olur ki inadına yapar. Şimdi bizim arkadaşlardan birisi televizyonda çıkmış, konuşmuş. Albayın birisi de dinliyormuş televizyonda, çok hoşuna gitmiş demiş ki:

“—Şu adamın hatırı için oruç tutacağım bu sene.” demiş.

Tabii oruç Allah için tutulur; onun bunun hatırı için tutulmaz ama, güzel söyleyince bak tutacağım diyor.

Yine bir başkası, dolmuş kuyruğuna girmiş, minübü-se binecek, akşamüstü evine gidecek. Minareden güzel sesli müezzin yanık yanık ezan okuyunca;

“—Şu ezana dayanamadım.” demiş, kuyruktan çıkmış, gitmiş namaz kılmağa...

Güzel olunca, bak hoş tesir ediyor.

Aksine, bazen sert söylersin;

“—Yapacaktım ama, sana inat yapmıyorum!” der bu sefer.

Sana inat yapmıyorsa, sana inat etmiyor, kendisine inat ediyor, yazık ediyor. Günah işliyor ama, işte sana da bir vebal gelebilir. Çünkü bu insanı kışkırttın, daha kötülüğe ittin.

Onun için, emr-i ma’ruf nehy-i münker zordur. Yâni dobra dobra, “Nasılsın kör kadı?” dediğin zaman, adamın gözü kör de olsa kızar. Normal bir şey söyledi demez, vay bana niçin kör dedi der, kızar. Sen de, kusurlusun dedin mi, o kendi kusurunu düşünmez, “Sende daha beter kusur var, sen kendini ne sanıyorsun?” der.

“—E canım, ben kusurumu ben inkâr etmiyorum.” dersin. Olsun der, açar ağzını, yumar gözünü, bin bir çeşit şey söyler.

Neden? Sen onun kalbini kırdın, yaraladın, o da hücûm ediyor sana. Nefsi hareket ediyor.

İşte bu emr-i ma'rûf nehy-i münkerde nefisleri harekete geçirmeden, hakkı söyleyip de hakkı yaptırmak kolay bir şey değildir. Yâni, o irşad meselesi kolayca elde edilen bir şey değildir. Öyle yapmaz da bir adamın şaşkırtmasına, sapıtmasına vesile olursa, ona da daha da zararlı olabilir.

İşte bu zât bu söylediğimiz hatalar yapmış gibi. Yâni bir kere kendi ibadetine mağrûr olmuş. İkincisi, emr-i ma'rufu usûlünce yapmamış, karşı tarafı tahrik etmiş.

e. Günahın Başkasına Zararı

Bir üçüncü husus vardır ki onu da muhakkak söylememiz lâzım: Günah dediğimiz şeyi biliyoruz. Hani, şunu öldürme günahdır, yalan söyleme günahdır, şuraya bakma günahdır diyoruz.

Günah, yapan için bir belâlı iştir, çok zararı vardır; bir. Bir de başkasına zararı dokunan bir muzır varlıktır günah... Başkasına zararı nasıl dokunur? İşleyenden başkasına nasıl dokunur? Hadis- i şerifte, Peygamber Efendimiz bildiriyor:¹⁰

---

¹⁰ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.249, no:3169; Enes ibn-i Mâlik RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.III, s.145, no:5536.

الذَّنْبُ شُوْمٌ عَلَىٰ غَيْرِ فَاعِلِهِ إِنَّ عَيْرَهُ أُبْتُلِيَ بِهِ

وَإِنْ اغْتَابَهُ أَثِمَ وَإِنْ رَضِيَ بِهِ شَارَكَهُ

(الدیلمی عن أنس)

RE. 208/17 (*Ez-zenbü şu'mün alâ gayri fâilihî*) “Günah, işleyenden başkası için de uğursuzluktur, belâdır.”

1. (*İn ayyerahû, übtüliye bihî*) “Günahı işleyeni ayıplarsa, ayıpladığı kendisine gelir.”

“—Şu adam ne kadar fena yaptı, vah vah, tüh tüh, hiç böyle bir şey yapılır mı?” diye ayıplarsa, ayıplayan kimse o günaha mübtelâ olur. Allah ayıplayana o günahı yaptırtır. Hiç ayıplamağa gelmez.

2. (*Ve ini'ğtâbehû, esime*) “Onun yaptığı günahı gıybet eder, bir başkasına söylerse;

“—Filanca adam var ya... Geçen gün işte şu kabahati yapıyordu gördüm, ne kadar fena, ne kadar üzüldüm yâ; vah vah, bilmem ne...” diye günahkârı gıybet etti mi, günaha girer insan.

Bak o günahı yaptı, günaha girdi; sen de söyledin, günaha girdin. Bir de böyle zararı vardır.

3. (*Ve in radiye bihî, şârekehû*) “Eğer o günaha râzı olursa; yâni, ‘Doğru yapmış, iyi, hoş, ben olsam ben de yapardım.’ gibi kalbi o günaha râzı gelirse; Allah onu o günaha ortak eder.”

Burada durdu, o günahı işlemedi ama, o günaha ortak oldu. Durduğu yerden ortak oldu.

“—Falanca adamlar çocuklarına pek güzel düğün yapmışlar, içki masaları filan da kurulmuş...”

Hayali şey söylüyorum ben, şimdi sözümü anlatmak için. Olmuş bir şey değil de...

“—İçki masası da kurulmuş. Damadın babası da hacıdır, sakallıdır, şudur budur ama, ‘Eh çocuğumun düğününde...’ demiş, içki içmiş...” filan.

Meselâ böyle bir şey anlatılıyor. Dinleyen de diyor ki:

“—Tabii ya, insanın çocuğu bir defa evlenir. Ben olsam, ben de yapardım.” diyor meselâ.

Sen işte yaptın şimdi. Onu öyle dedin, işte ona ortak oldun. Yâni, onu yapmış gibi oldun. Dilimizi tutmasını bileceğiz. Râzı olursa ona müşterek olur.

Günah belâlı, muzır bir şeydir, zararlı bir şeydir, radyoaktif madde gibidir yâni, her tarafa böyle belâsı saçılır. Onun için ne yapacağız o zaman? Günahkâra dua edeceğiz: Allah ıslah eylesin, Allah cümlemizi korusun böyle afetlerden, günahlardan filan diyeceğiz.

Şimdi günahlara tepeden bakarsan, günahını ayıplarsan başına geliyor. Burada da bir tepeden bakma hadisesi de var.

Günahkârı ayıplıyor, sert bir şekilde söylüyor, kendi ibadetine mağrûr oluyor. Onun için bu fena akıbeta uğramış.

Bu hadis-i şerifi Ahmed ibn-i Hanbel, Ebû Dâvud Ebû Hüreyre RA'dan nakletmiştir, hadis olarak isnadında bir kusur yoktur, tamam bir hadis-i şeriftir. Bundan çıkacak ders şudur ki:

Günahkâr mahzun olsun, ama me'yûs olmasın. Günahına üzölsün ama ümit kesmesin. Tevbe etsin, istiğfâr etsin, çalışsın, uğraşsın, hayra hasenâta girişsin, Allah affediveriyor. Biz günahkârı ayıplayıp, tepesine çıkmayalım! Emr-i ma'rufu usûlünce yapalım! Kendi ibadetimize mağrûr olmayalım!

Bilmiyoruz ki, ibadetimizi Allah kabul edecek mi, etmeyecek mi? Etmedim derse, kime müracaat edelim? Zaten nice kusurumuz vardır.

“—Ben senin namazını kabul etmedim. Sen güya namaz kıldın, aklın ticarethanendeydi.” derse, haklı...

“—Doğru söylüyorsun yâ Rabbi!” diyeceğiz, boynumuzu bükeceğiz.

Allah-u Teâlâ Hazretleri kullarına zulmetmiyor.

Onun için, haddimizi bilelim, ibadetlerimize mağrûr olmayalım! Mücrîm, günahkâr kullara da biraz şefkatlice bir tedavi yoluna girişelim, onlara tepeden bakmayalım! “Allah seni affetmez!” diye bir düşünce içinde olmayalım!

Bir de, burada: (*Va'llâhi lâ yağfiru'llahu leke*) “Allah seni mağrifet etmez.” diye yemin etmiş. Oradan cezalanıyor.

Sözümüze, sohbetimize dikkat edeceğiz. Bütün ibadetlerimiz bizi kurtarmaz. Daima halimize, hareketimize bakacağız, Allah'ın azabına uğramaktan korkacağız, rahmetini ümit edeceğiz. Yolunca yürümeğe, bu emaneti arızalandırmadan, sakatlamadan sahibine sağlamca teslim gayret edeceğiz.

Allah kendisine has, halis kulluk etmekte, kendisini zikretmekte, kendisinin nimetlerine şükretmekte yardımcı o lsun cümlemize...

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

11. 07. 1982 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü